

ОДЕСЬКИЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ СУД

ПОСТАНОВА
ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

19 грудня 2017 р.

м. Одеса

Справа № 522/7044/17

Категорія: 10.2.4

Головуючий в 1 інстанції: Тарасов А.В.

Одеський апеляційний адміністративний суд у складі колегії суддів:

головуючого судді	– Коваля М.П.,
суддів	– Домусчі С.Д.,
	– Кравець О.О.,

за участю: секретар судового засідання – Курманова І.І.,

розглянувши у відкритому судовому засіданні в місті Одесі апеляційну скаргу Романовського Віктора Станіславовича на постанову Приморського районного суду м. Одеси від 13 вересня 2017 року, яка постановлена під головуванням судді Тарасова А.В., дата складення повного тексту 13 вересня 2017 року, по справі за адміністративним позовом Романовського Віктора Станіславовича до Центрального об'єднаного управління Пенсійного фонду України в м. Одесі про зобов'язання вчинити певні дії, –

ВСТАНОВИВ:

Романовський Віктор Станіславович звернувся до суду з позовом до Центрального об'єднаного управління Пенсійного фонду України в м. Одесі, в якому просив: зобов'язати Центральне об'єднане управління Пенсійного фонду України в м. Одесі здійснити перерахунок пенсії з 18.07.2013 року і виплатити її, врахувавши довідку про заробітну плату № 29/4-13/3 від 24.04.2013 року Одеського судноремонтного заводу № 2.

В обґрунтування позову зазначено, що Романовський Віктор Станіславович з 2013 року перебуває на обліку в Центральному об'єднаному управлінні Пенсійного фонду України в м. Одесі та одержує пенсію за віком, призначену відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування». Однак, у розрахунок розміру пенсії Управління не включило всі дані про дохід, одержаний позивачем у ВАТ «Одеський судноремонтний завод № 2». Зазначені обставини свідчать про порушення прав позивача на належне пенсійне забезпечення, у зв'язку із чим, він вимушений звернутись із цим позовом про зобов'язання привести його розмір пенсії у відповідність чинному законодавству в судовому порядку.

Постановою Приморського районного суду м. Одеси від 13 вересня 2017 року відмовлено у задоволенні адміністративного позову Романовського Віктора Станіславовича.

В апеляційній скарзі Романовський Віктор Станіславович, посилаючись на порушення судом першої інстанції норм матеріального та процесуального права, просить скасувати судові рішення та прийняти нову постанову про задоволення позову

у повному обсязі.

В обґрунтування скарги апелянт зазначає, що для призначення пенсії до органу пенсійного фонду були надані всі необхідні документи, за якими підтверджується страховий стаж та нарахування заробітної плати у ВАТ «Одеський судноремонтний завод №2». Всі ці документи містять необхідні дані, що включаються в обрахунок розміру соціальних виплат, а отже їх неврахування органом пенсійного фонду суперечить вимогам Закону. Оскільки судом першої інстанції не надано належної оцінки зазначеним обставинам справи, апелянт вважає, що вирішення спору відбулось з порушенням норм чинного законодавства.

Не погоджуючись із вимогами апеляційної скарги, Центральне об'єднане управління Пенсійного фонду України в м. Одесі подало свої заперечення, в яких зазначило, що під час призначення та нарахування позивачу пенсії Управління діяло у відповідності до вимог законодавства, а тому висновок суду першої інстанції про відмову у позові є правильним та підстави для задоволення скарги відсутні.

Розглянувши матеріали справи, заслухавши суддю-доповідача, перевіривши законність і обґрунтованість судового рішення в межах позовних вимог і доводів апеляційної скарги, колегія суддів вважає, що апеляційна скарга підлягає частковому задоволенню з наступних підстав.

Як встановлено судом першої інстанції та вбачається з матеріалів справи, Романовський Віктор Станіславович з 10.04.2013 року перебуває на обліку в Центральному об'єднаному управлінні Пенсійного фонду України в м. Одесі та отримує пенсію за віком, призначену відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».

Пенсію позивачу обчислено із заробітної плати за період з 01.01.1995 року по 31.12.1999 року, з 01.07.2000 року по 30.04.2013 року з урахуванням заробітної плати за 2012 рік (на підставі судового рішення від 03.10.2016 року по справі № 522/209/16-а).

Однак, під час розрахунку пенсії Управління не включило у її складі заробітну плату з 1990 року по 1991 року та з 1994 року по 1995 року за період роботи у ВАТ «Одеський судноремонтний завод №2» за даними довідки від 29.04.2013 року №29/4-13/3, виданої арбітражним керуючим ліквідатором ВАТ «Одеський судноремонтний завод №2».

Так, згідно відповіді від 22.03.2017 року №15/Р-Веб. та письмових заперечень на адміністративний позов, як на підставу для невключення у розрахунок розміру пенсії позивача довідки від 29.04.2013 року № 29/4-13/3 Управління послалось на те, що вказана довідка не відповідає формі додатку №1 в редакції Постанови Пенсійного фонду України №13-1 від 07.07.2014 року Порядку подання та оформлення документів для призначення (перерахунку) пенсій відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», затвердженого Постановою Пенсійного фонду України від 25.11.2005 року №22-1.

Також, Управління вказало на те, що дані довідки не підтверджені первинними документами, а отже нарахування пенсії за цим документом суперечить чинному законодавству.

Вирішуючи спір по суті, суд першої інстанції виходив з того, що довідка № 29/4-13/3 від 29.04.2013 року не підтверджена первинними документами, а тому дії відповідача щодо її неврахування при здійсненні перерахунку пенсії позивача є правомірними при умові встановлення її невідповідності вимогам Порядку подання та оформлення документів для призначення (перерахунку) пенсій відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» та додатку 1 до порядку.

За таких обставин, суд першої інстанції не вбачав підстав для задоволення адміністративного позову.

Колегія суддів не може погодитись із висновками суду першої інстанції та вважає, що суд першої інстанції при вирішенні спору неправильно застосував норми

матеріального і процесуального права, з огляду на наступне.

Відповідно до ч. 1 ст. 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 09.07.2003 року № 1058-IV (в редакції, яка діяла на час призначення позивачу пенсії) особи мають право на призначення пенсії за віком після досягнення віку 60 років та наявності страхового стажу не менше 15 років.

За правилами ч. 1 ст. 27 вказаного Закону в розрахунок розміру пенсії за віком включається заробітна плата (дохід) застрахованої особи, визначена відповідно до статті 40 цього Закону, з якої обчислюється пенсія, у гривнях.

Відповідно до ч. 2 ст. 27 наведеного Закону за бажанням застрахованої особи частина розміру пенсії за віком за період страхового стажу, набутого до дня набрання чинності цим Законом, може бути визначена відповідно до раніше діючого законодавства, а частина розміру пенсії за період страхового стажу, набутого після набрання чинності цим Законом, - відповідно до цього Закону.

Згідно із абз. 4, 5 ч. 1 ст. 40 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 09.07.2003 року № 1058-IV (в редакції, яка діяла на час призначення позивачу пенсії) для визначення розміру пенсії за віком відповідно до частини другої статті 27 цього Закону заробітна плата для обчислення частини пенсії за період страхового стажу до набрання чинності цим Законом визначається на умовах і в порядку, передбачених законодавством, що діяло раніше, а для обчислення частини пенсії за період страхового стажу після набрання чинності цим Законом - на умовах, передбачених абзацом першим цієї частини.

Заробітна плата (дохід) за період страхового стажу до 1 липня 2000 року враховується для обчислення пенсії на підставі документів про нараховану заробітну плату (дохід), виданих у порядку, встановленому законодавством, а за період страхового стажу починаючи з 1 липня 2000 року - за даними, що містяться в системі персоналізованого обліку.

Відповідно до п. 2 ч. 1 ст. 41 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 09.07.2003 року № 1058-IV (в редакції, яка діяла на час призначення позивачу пенсії) до заробітної плати (доходу) для обчислення пенсії враховуються суми виплат (доходу), отримуваних застрахованою особою до набрання чинності цим Законом, у межах сум, на які відповідно до законодавства, що діяло раніше, нараховувалися внески на державне соціальне страхування або збір на обов'язкове державне пенсійне страхування, а за періоди до запровадження обмеження максимального розміру заробітної плати (доходу), з якої сплачувалися зазначені внески (збір), - у межах сум, які відповідно до законодавства, що діяло раніше, включалися до заробітної плати, з якої обчислювалася пенсія відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення», і не перевищують 5,6 розміру середньої заробітної плати в Україні на день отримання зазначених сум.

Згідно із ч. 1 ст. 44 вказаного Закону, у наведеній редакції, заява про призначення (перерахунок) пенсії та необхідні документи подаються до територіального органу Пенсійного фонду або до уповноваженого ним органу чи уповноваженій особі в порядку, визначеному Правлінням Пенсійного фонду за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах трудових відносин, соціального захисту населення, особисто або через представника, який діє на підставі виданої йому довіреності, посвідченої нотаріально.

За правилами п.п. в) п. 7 Порядку подання та оформлення документів для призначення (перерахунку) пенсій відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», затвердженого Постановою Правління Пенсійного фонду України від 25.11.2005 року № 22-1 (в редакції, яка діяла на час звернення позивачем за призначенням пенсії) до заяви про призначення пенсії за віком додається довідка про заробітну плату особи (додаток 1) за період страхового стажу до 01.07.2000, а починаючи з 01.07.2000 індивідуальні відомості про застраховану особу надаються відділом персоналізованого обліку за формою згідно із

додатком 2, додатком 3.

Разом з цим, згідно із п. 17 Порядку від 25.11.2005 року № 22-1 (в редакції, яка діяла на час звернення позивачем за призначенням пенсії) довідка про заробітну плату (дохід) особи видається на підставі особових рахунків, платіжних відомостей та інших документів про нараховану та сплачену заробітну плату підприємством, установою чи організацією, де працював померлий годувальник або особа, яка звертається за пенсією. Якщо такі підприємства, установи, організації ліквідовані або припинили своє існування з інших причин, то довідки про заробітну плату видаються правонаступником цих підприємств, установ чи організацій або архівними установами.

У випадках, коли архівні установи не мають можливості видати довідку за встановленою формою з розшифровкою виплачених сум за видами заробітку, вони можуть видавати довідки, що відповідають даним, наявним в архівних фондах, без додержання цієї форми.

Відповідно до п. 38 Порядку від 25.11.2005 року № 22-1 (в редакції, яка діяла на час звернення позивачем за призначенням пенсії) при прийманні документів орган, що призначає пенсію: а) перевіряє правильність оформлення заяви, відповідність викладених у ній відомостей про особу даним паспорта та документам про стаж; б) здійснює попередню правову експертизу змісту і належного оформлення представлених документів; в) перевіряє правильність копій відповідних документів, фіксує й засвідчує виявлені розходження; г) видає пам'ятку пенсіонеру (додаток б), копія якої зберігається у пенсійній справі.

Орган, що призначає пенсію, має право вимагати від підприємств, установ та організацій, фізичних осіб дооформлення в трьохмісячний термін з дня подання заяви прийнятих і подання додаткових документів, а також перевіряти в необхідних випадках обґрунтованість їх видачі.

Згідно із п. 39 Порядку від 25.11.2005 року № 22-1 (в редакції, яка діяла на час звернення позивачем за призначенням пенсії) не пізніше 10 днів після надходження заяви з необхідними для призначення, перерахунку, переведення з одного виду пенсії на інший та поновлення раніше призначеної пенсії документами орган, що призначає пенсію, розглядає подані документи та приймає рішення щодо призначення, перерахунку, переведення з одного виду пенсії на інший та поновлення раніше призначеної пенсії без урахування періоду, за який відсутня інформація про сплату страхових внесків до Пенсійного фонду України.

Після надходження даних про сплату страхових внесків проводиться перерахунок пенсії з урахуванням цього періоду з моменту призначення пенсії.

Як вбачається з матеріалів справи та не заперечується учасниками справи, 15.05.2013 року позивачем з метою обрахунку розміру пенсії додатково подано згідно розписки-повідомлення за № 458, в тому числі, довідку від 29.04.2013 року № 29/4-13/3, видану арбітражним керуючим ліквідатором ВАТ «Одеський судноремонтний завод №2», про заробітну плату позивача з 1990 року по 1991 року та з 1994 року по 1995 року за період роботи у ВАТ «Одеський судноремонтний завод №2».

Дослідивши вказану довідку, колегія суддів встановила, що вказаний документ містить відомості про період роботи позивача на підприємстві, довідка складена ліквідатором підприємства на підставі даних бухгалтерського обліку ВАТ «Одеський судноремонтний завод №2» по рахункам 635, 636, 656, 658, 657, 703, 719, тобто за даними первинних та бухгалтерських документів підприємства.

Таким чином, колегія суддів вважає, що позивач під час заявлення права на пенсію надав органу пенсійного фонду належний документ, в тому числі, про складові заробітної плати, відрахування внесків, а отже відомості якого мають враховуватись в розрахунок розміру соціальних виплат.

Водночас, колегія суддів вважає, що судом першої інстанції помилково враховано інформацію ліквідатора підприємства про неповноту та неостаточність відомостей довідки як підставу для однозначного висновку про неможливість через ці обставини

враховувати наведені у довідці дані для обрахунку пенсії.

Колегія суддів звертає увагу на те, що ліквідатор підприємства не вказав на недійсність відомостей, зазначених у довідці щодо заробітної плати позивача за відповідний період. Неповнота цих даних полягала у не відновленні у повному обсязі відповідних первинних та бухгалтерських документів, які враховуються при формуванні довідки.

При цьому, на думку колегії суддів, зазначені обставини не можуть бути підставою для позбавлення особи на належний рівень соціального забезпечення чи рівень цього забезпечення, на яке особа вже набула право, оскільки у разі повного відновлення відповідної первинної та бухгалтерської документації, яка може вплинути на збільшення розміру пенсії, є лише обставиною для подальшого перерахунку соціальних виплат.

Водночас, колегія суддів звертає увагу на те, що довідка від 29.04.2013 року №29/4-13/3 містить печатку органу (уповноваженої особи), що видав довідку, містить відомості про особу, якій вона видається, із зазначенням трудового періоду, сум заробітної плати, а також особових рахунків, за якими цей документ сформований.

Разом з цим, колегія суддів вважає необґрунтованими доводи відповідача про те, що невідповідність довідки формі, затвердженої у 2014 році, тобто формі, яка не була затверджена на законодавчому рівні на момент її подання позивачем органу, що призначає пенсію.

За таких обставин, колегія суддів вважає, що у суб'єкта владних повноважень не було підстав для неврахування цих даних під час визначення розміру пенсії позивача за його відповідною заявою, поданою у 2013 році.

Колегія суддів вважає, що суд першої інстанції помилково не звернув увагу на те, що право позивача на включення даних довідки від 29.04.2013 року № 29/4-13/3 у розмір пенсії існувало на час звернення в Управління за призначенням пенсії, тобто нарахування пенсії без урахування усіх необхідних її складових порушує право позивача з 2013 року.

Отже, враховуючи аналіз наведених норм законодавства, що регулює спірні відносини, суд в силу ст. 2 КАС України (в редакції, яка діяла на момент вирішення спору) мав захистити порушені Управлінням права позивача з урахуванням строків звернення до суду, встановлених ст. 99 КАС України (в редакції, яка діяла на момент вирішення спору), та перевіркою на предмет наявності підстав для поновлення цих строків, у разі їх пропуску, відповідно до ст. 100 КАС України (в редакції, яка діяла на момент вирішення спору).

Так, відповідно до ч.ч. 1, 2 ст. 99 КАС України (в редакції, яка діяла на момент вирішення спору) адміністративний позов може бути подано в межах строку звернення до адміністративного суду, встановленого цим Кодексом або іншими законами.

Для звернення до адміністративного суду за захистом прав, свобод та інтересів особи встановлюється шестимісячний строк, який, якщо не встановлено інше, обчислюється з дня, коли особа дізналася або повинна була дізнатися про порушення своїх прав, свобод чи інтересів.

Зазначені положення кореспондуються із приписами ч.ч. 1, 2 ст. 122 Кодексу адміністративного судочинства України (в редакції, яка діє з 15.12.2017 року).

Предметом спору у цій справі є зобов'язання Управління провести позивачу перерахунок пенсії з урахуванням усіх складових пенсії, а саме – даних про заробітну плату згідно довідки від 29.04.2013 року № 29/4-13/3.

Тобто, Управління порушило право позивача на перерахунок пенсії з 2013 року, з моменту звернення позивача із відповідною заявою, проте із цим позовом позивач звернувся лише 13.04.2017 року, тобто частково із пропуском строку, встановленого ч. 2 ст. 99 КАС України (в редакції, яка діяла на момент звернення позивача до суду).

Згідно із ч. 1 ст. 100 КАС України (в редакції, яка діяла на момент вирішення спору) адміністративний позов, поданий після закінчення строків, установлених

законом, залишається без розгляду, якщо суд на підставі позовної заяви та доданих до неї матеріалів не знайде підстав для визнання причин пропуску строку звернення до адміністративного суду поважними, про що постановляється ухвала.

Відповідно до ч. 3 ст. 123 Кодексу адміністративного судочинства України (в редакції, яка діє з 15.12.2017 року) якщо факт пропуску позивачем строку звернення до адміністративного суду буде виявлено судом після відкриття провадження в адміністративній справі і позивач не заявить про поновлення пропущеного строку звернення до адміністративного суду, або якщо підстави, вказані ним у заяві, будуть визнані судом неповажними, суд залишає позовну заяву без розгляду.

Аналіз зазначених норм показав, що пропущення строків звернення до адміністративного суду не може бути безумовною підставою для застосування наслідків пропущення цих строків, оскільки суд може визнати причину пропуску строку поважною і в такому випадку справа розглядається і вирішується в порядку, встановленому КАС України.

Обставини, з якими сторона пов'язує поважність причин пропуску строків звернення до суду, доводяться стороною або встановлюються судом на підставі позовної заяви та доданих до неї документів.

Колегія суддів враховує, що позивачем не заперечується той факт, що, отримуючи пенсію, він був обізнаний щодо виду пенсії та її розміру.

Таким чином, оскільки позивачем не наводиться та зі змісту позовної заяви не вбачається будь-яких причин, які б об'єктивно та неперекорно перешкоджали своєчасно звернутись до суду із вищезазначеними вимогами, суд позбавлений можливості застосувати приписи ст. 100 КАС України (в редакції, яка діяла на момент вирішення спору) щодо визнання причин пропуску строку поважними чи поновлення цього строку на підставі ст. 123 КАС України (в редакції, яка діє з 15.12.2017 року).

На підставі наведеного, колегія суддів вважає, що адміністративний позов в частині проведення перерахунку та виплати пенсії за період з 18.07.2013 року по 12.10.2016 року має бути залишено без розгляду.

Водночас, колегія суддів враховує, що відповідно до ч. 1 ст. 2 Кодексу адміністративного судочинства України (в редакції, яка діяла на момент вирішення спору судом першої інстанції) завданням адміністративного судочинства є захист прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб у сфері публічно-правових відносин від порушень з боку органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їхніх посадових і службових осіб, інших суб'єктів при здійсненні ними владних управлінських функцій на основі законодавства, в тому числі на виконання делегованих повноважень, шляхом справедливого, неупередженого та своєчасного розгляду адміністративних справ.

Зазначені положення кореспондуються із приписами ст. 2 Кодексу адміністративного судочинства України (в редакції, яка діє з 15.12.2017 року).

Відповідно до ч.ч. 1, 2 ст. 245 Кодексу адміністративного судочинства України (в редакції, яка діє з 15.12.2017 року) при вирішенні справи по суті суд може задовольнити позов повністю або частково чи відмовити в його задоволенні повністю або частково.

У разі задоволення позову суд може прийняти рішення, зокрема, про визнання бездіяльності суб'єкта владних повноважень протиправною та зобов'язання вчинити певні дії.

Враховуючи викладене, оскільки під час вирішення питання щодо призначення пенсії органом пенсійного фонду безпідставно не були враховані додатково подані позивачем документи, будь-яких рішень чи дій з цього приводу відповідач не приймав та не вчиняв, в тому числі у відповідача не виникало зауважень стосовно поданих позивачем документів, колегія суддів вважає, що зазначені обставини призвели до протиправної бездіяльності суб'єкта владних повноважень у вчиненні дій відповідно до чинного законодавства, у зв'язку із чим вбачають всі підстави для зобов'язання

Управління вчинити певні дії в судовому порядку.

Враховуючи викладені обставини та з огляду на наведені положення законодавства, колегія суддів приходить до висновку, що оскаржуване судове рішення в частині задоволення позовних вимог позивача за період з 18.07.2013 року по 12.10.2016 року підлягає скасуванню із залишенням без розгляду позовних вимог в цій частині, а в іншій частині підлягає скасуванню з ухваленням нового рішення про часткове задоволення заявлених вимог.

На підставі викладеного, керуючись ст.ст. 123, 240, 241, 243, 250, 310, 315, 317, 319, 321, 322, 325, 328, 329 КАС України, суд, –

ПОСТАНОВИВ:

Апеляційну скаргу Романовського Віктора Станіславовича – задовольнити частково.

Постанову Приморського районного суду м. Одеси від 13 вересня 2017 року – скасувати.

Адміністративний позов Романовського Віктора Станіславовича до Центрального об'єднаного управління Пенсійного фонду України в м. Одесі про зобов'язання вчинити певні дії за період з 18.07.2013 року по 12.10.2016 року – залишити без розгляду.

В іншій частині ухвалити нове рішення, яким адміністративний позов Романовського Віктора Станіславовича до Центрального об'єднаного управління Пенсійного фонду України в м. Одесі про зобов'язання вчинити певні дії – задовольнити частково.

Визвати протиправною бездіяльність Центрального об'єднаного управління Пенсійного фонду України в м. Одесі щодо неврахування при розрахунку пенсії Романовського Віктора Станіславовича довідки про заробітну плату від 29.04.2013 року № 29/4-13/3 ВАТ «Одеський судноремонтний завод № 2».

Зобов'язати Центральне об'єднане управління Пенсійного фонду України в м. Одесі здійснити перерахунок та виплату Романовському Віктору Станіславовичу пенсії з 13.10.2016 року з урахуванням даних довідки про заробітну плату від 29.04.2013 року № 29/4-13/3 ВАТ «Одеський судноремонтний завод № 2».

В задоволенні решти позовних вимог відмовити.

Стягнути з Центрального об'єднаного управління Пенсійного фонду України в м. Одесі (код ЄДРПОУ 41248812) на користь Державного бюджету України (отримувач коштів - ГУК у м. Києві/м. Київ/22030106; код отримувача (код за ЄДРПОУ) - 37993783; банк отримувача - ГУДКСУ у м. Києві; код банку отримувача (МФО) - 820019; рахунок отримувача - 31215256700001; код класифікації доходів бюджету – 22030106) судовий збір в розмірі 1344 гривень.

Постанова суду апеляційної інстанції набирає законної сили з дати її прийняття та може бути оскаржена в касаційному порядку протягом тридцяти днів безпосередньо до Верхового Суду.

Головуючий суддя:

Суддя:

Суддя:

М.П. Коваль

С.Д. Домусчі

О.О. Кравець

